

גיליון מס' 341 פרשת מטות
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יוצא לע"נ בריינדל הינדא בת ר' דוד קארטאגענער ע"ה נלב"ע ר"ח אדר תש"ט ולע"נ בעלה שלא זכה לקבורה הקדושר' נפתלי צבי ב"ר משה הי"ד מסר נפשו על קדושת שמו יתברך במחנה אושוויץ בתשעה באב תש"ד תנצב"ה

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

מעניני הפרשה

"לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה"

מי שהבטיח לחברו שיבוא לחתונתו האם זה בכלל נדר מצוה?
נדר אינו יודע. אבל הבטחה, צריך לקיים.

בעת שלמדתי בישיבה בלומזה, התקיימה חתונה של בחור, ולא הייתי הולך לחתונות. ושאלני בחור אחד מדוע לא הלכתי לחתונה עייתי לו שאינני הולך, אבל לחתונה שלך אלך, וכעבור 5 שנים שכבר למד בסלבודקא בא להזמיני לחתונה ולא יכולתי בשום אופן ללכת ובקשתני היות שהבטחתי לו לבוא ואיני יכול לבוא שימחל לי, ומחל לי. אחרי 20 שנה בא להזמיני לחתונת בנו וזכרתי שלא יכולתי לקיים הבטחתי להשתתף בחתונתו אמרתי לו שלחתונת בנו אבוא והגעתי.

(כל משאלותיך)

בין המצרים

קטע זה מובא בספר "מציון מכלל יופי" לרבי אביגדור נבנצל שליט"א, ולפני כחמש שנים נכנס ת"ח חשוב והראה לרבינו קטע זה ורבינו פרץ בבכי גדול כשקרא דברים אלו:
בנותן עיני להביא מה דשמעתי מאדמ"ר הגרש"א זללה"ה, דסיפר בשם איש מהימן מארץ הונגריה, דבג' שבועות היו מתאספים במקומו לישוב על הארץ ולקונן על שריפת האולם והבירה. והיתה הזעקה והבכיה של המון העם עולה עד לרקיע.

ואמר האיש מהימן הנ"ל שגודל הבכי היה באופן כזה שהרגשתו היה שאין יודע אם כשנחרב הבית היו בכיות העם אשר ראו לעיניהם החורבן, כהבכי אשר בכו המון העם במקומו בג' שבועות.

עלי שי"ח

'הפח נשבר ואנחנו נמלטנו'

גל של גניבות פקד לאחרונה את אחד הישיבות החשובות. הגנב, או הגנבים, כך נראה, ידעו היטיב את כל המחבואות של חדרי הפנימיה בה ישנו הבחורים, והגיעו באישון לילה או בזמנים שאין בחורים ורוקנו וגנבו בסכומים גדולים מאוד.

כל הנסיגנות לעלות על הגנבים עלו בתוהו. המצב הגיע עד כדי כך שבחורים חששו להשאיר כל דבר שיש בו קצת ערך.

עד שאחד הבחורים הציע דרך מתחכמת שתפתור את מכת הגניבות וגם תביא את הגנב החצוף על עונשו. הוא שיער מהיכן הפירצה בה מגיע הגנב, וטמן לו מלכודת שתגרום לו ליפול כשהוא יעבור שם וכך לא יצליח לבצע את זממו.

ואכן כך אירע, והתוכנית באמת הצליחה מעל המשוער. הגנב הנבוזה עשה את דרכו דרך מקום מסוים, ובאמצע, בעוד הוא מטפס ודורך על המדרגה בביטחה, נפל בפתאומיות ארצה עם כמה קרשים שנפלו עליו והכטו בו בעוז, כל גופו נפצע קשה וכוחות הצלה היו צריכים לפנות אותו לכית החולים.

ואכן מכת הגניבות פסקה וכעת, כך נראה, תבוא הרווחה לתלמידי הישיבה והשקט ובטח יהיו מנת חלקיהם.

*

בטרם נבוא לגוף הענין, נבהיר, כי לא זו הצורה ולא זו הדרך של בני התורה. בחורי ישיבות לא צריכים להיות עסוקים בנקמות ומכשולות לגנבים, אלא שלפי המצב שהיה, קיבלו הבחורים היתר מרבותיהם לעשות דבר כזה כדי למגר את התופעה שגדלה לממדים מבהילים.

והנה, השבוע התייצב במעונו של רבינו בחור מאותה קבוצה, ושאל אם עשה כראוי. מצד אחד - אמר הבחור, הגנב אינו חף מפשע ומגיע לו עונש גדול, מצד שני, עונשו של גנב הוא לשלם מה שגנב ואילו כאן הוא נפצע קשה בכל גופו וצריך להיות מאושפז עד שיעמוד על רגליו.

רבינו שליט"א הרגיעו בביטחה ואמר לו: בודאי זה מגיע לו, הגנב עשה את זה לעצמו. אדרבה, אתם לא עשיתם לו שום דבר, את עונשו הוא עוד צריך לקבל... מה שהוא לקח זה מה שהוא גרם לעצמו. הוא נפל למלכודת הוא עצמו חפר אותה. אין לכם ממה לחשוש...

בברכת עט 2018 י' 31 תשע"ט

ממשיכים להתכונן

לבין הזמנים

כפי שנכתב כאן שבוע שעבר אי"ה לקראת ימי בין הזמנים הבעל"ט, אנו עומדים להוציא "קובץ גליונות" במהדורה מיוחדת. החוברת אי"ה תהיה מורחבת מלאה וגדושה בנושאים שונים: תורה, אגדה, הלכה, בעניני בין הזמנים ועוד.

ידוע מהספרים הק' גדול מעלת יום ט"ו באב המסוגל להרבה דברים ובפרט לזיווגים הגונים, ואנו שמחים להודיע לקוראנו הנאמנים אי"ה, כי נשמח להכניס שמות עם הבקשה ביום המסוגל, בעבור שותפות בסך מאה שקל בלבד להדפסת הקובץ המיוחד.

כשרות מיוחד עבור השותפים כל השמות שיצטברו יזכרו החל מערב שבת זו ובכל ערב שבת עד לט"ו באב (החל השנה בער"ש) אצל מרן לברכה וישועה שיהיה בקרוב ממש אי"ה.

ואי"ה זכות הפצת התורה וברכת מרן שליט"א תעמוד לכל המסייעים שיזכו למצוא את זיווגם-אבידתם בקרוב ונשמח לשמוע על ישועתם במהרה.

עלי הדף

ד' הערות בעניני תמורה

ריש תמורה. א. כ' הרמב"ם סוף ה' תמורה יראה לי טעם התמורה ירדה תורה לסוף מחשבת האדם כו' ואע"פ שהקדיש אפשר שחזר בו ויחליפנו בפחותה ממנה ואם נתן לו רשות להחליף הרע ביפה יחליף היפה ברע ויאמר טוב הוא לפיכך סתם הכתוב בפנינו שלא יחליף וקנסו שהוא ותמורתו יהי' קדש ע"ש. וקשה שהרי ביאר רבנו שם פ"ב שחליפין הוא זה מחוללת על זה ותמורה הוא ששניהן קדש וי"ל דכ"ז אחר שהתורה קנסתו ששניהם קדש אז דעתו להקנס וכיון שכבר קנסתו תורה בתמורה שוב א"צ לקנסו בחליפין דכבר יזכר בזה היטב. ב. יל"ע דאיך אפ"ל דהטעם כדי שלא יבא להמיר טוב ברע הא בחילול מצוה להמיר רע בטוב [ואי תמימה בתמימה לא חל בחילול וגם לא לקי כדתנן לק' כ"ו ב'] ורק בתמורה דלא תפוסי מכיון ולא לאחולי בזה לוקה ויש דין והי' הוא ותמורתו יהי' קדש ועי' לק' כ"ז א' וצ"ע. ג. בתוספתא ריש תמורה (והביאו הרמב"ם) הממיר אפי' בשבת ה"ז תמורה ולוקה. יל"פ דס"ד דהוי כמו רע ברע דמשמע ברש"י לק' כ"ז א' דאין עושין תמורה וה"נ בשבת שניהם אין ראויין להקרבה והא דלא נקט לילה משום דלילה אין מחוסר זמן מיהו ברש"י לק' ט' א' ד"ה נכתוב משמע דממירין רע ברע וצ"ע. ד. כ' החז"א בבכורות (סכ"ז סק"ח ד"ה וקרא) דנראה דתמורה לא חלה במחשבה ולא ביאר הטעם ואפשר משום דמחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה.

שו"ת עם רבינו מרן שר התורה שליט"א בדרכי העליה לבן ישיבה

בחור שרוצה ללמוד בסדר שלישי עד מאוחר, אבל על חשבון זה הוא לא יקום לשחרית בישיבה, עד כמה חשוב סדרי הישיבה, על חשבון הלימוד בלילה? **לא תפילה קודמת.**
 בחור שמציעים לו חברותא חלש יותר, הוא לא רוצה קשה לו עם זה, האם הוא צריך ללמוד עם בחור חלש יותר? **לא מחויב, אבל יכול לעשות איתו טובה.**
 בחור שרוצה ללמוד לבד, זה ראוי לעשות ככה, ועד כמה? **תלוי לטעם למה לא רוצה,** הוא מספיק יותר, או שהוא חושב שכשהוא לומד לבד אז יש לו פחות ניסיון של ביטול תורה, לדבר דברים בטלים? **א טענה.**
 לבחור יש פנאי בצהריים למה כדאי לו להקדיש את הזמן ללמוד נביא, או עוד בקיאות? **מה שהוא רוצה אין שום נפקא מינא.**
 בחור בבין הזמנים אין לו סדרים, על איזה זמן קר"ש מן הראוי להקפיד? **אם הוא יכול הוא צריך להקפיד על הקר"ש הראשון שיקפיד? (סימן בראשו שכן)**
 על מה להקפיד ללמוד פירוש רש"י על הפרשה, לגמור כל שבוע, או שהוא לא יכול לגמור כל שבוע חלק מהפרשה, ראשונים אחרים על הפרשה, מה העיצה הטובה לבחור? **אין שום נפקא מינא העיקר שילמד.**
 מה אנחנו כמנהלים יכולים לעמוד על בחורים שינצלו מפגעי הזמן, מה אנחנו יכולים לעזור להם להנצל מפגעי הזמן? **להתפלל.**
 מן הראוי להקפיד שבחור ילך עם חליפה וכובע ברחוב דוקא או לא להקפיד על זה? **אם לא יהיה חילול השם.**
 היכי דמי חילול השם? **שיגידו שבחורי הישיבות לא מקפידים.**
 בחור שיכול ללמוד בשניים מקרא או תרגום או רש"י מה עדיף? **תרגום, כתוב בגמרא.**
 בחור שאומר שקשה לו ללמוד עם חברותא, הוא רוצה ללמוד לבד, אם אפשר להרשות לבחור ללמוד לבד, אפילו שכולם לומדים עם חברותא? **יכול.**
 כל בחור שרוצה יכול ללמוד לבד? **כן, העיקר שילמד.**
(שו"ת זה נשאל רבינו בימים האחרונים ע"י מנהלי תלמודי התורה לקראת כנס חיצוק שנועד לתלמידי כתות ח' לקראת כניסתם לישיבה קטנה)

יפה מראה

משנכנס אב ממעטין בשמחה (ש"ע סימן תקנ"א)

אמירת בין המצרים בבית הכנסת לדרמן: זר כי יקלע בימים הסמוכים לתשעה באב, בבית הכנסת חזון איש 'לדרמן' יבחיין מהר מאוד בצער השורה על מקדש מעט, מיד ירגיש את השכינה המיללת בתקוה לגאולה, ועל הציפיה והכמיהה לבנין הבית בב"א.
 כבר בימים שקודמים לתשעה באב ניתן בקלות לראות כמה מצדיקי וותיקי המתפללים שמקנחים דמעה בתפילת העמידה, ולירושלים עירך ברחמים תשוב... בזמני חצות היום רואים בפינת בית הכנסת אי אלו צדיקים שאומרים בכפיפות קומה את תיקון חצות לימים אלו.
 לקראת תשעה באב, בלוח המודעות של בית הכנסת כבר נתלים המודעות על זמני התפילות "אם חלילה לא יבנה בית המקדש". בולט במיוחד העובדא, כי גבאי בית הכנסת לא קנו מעולם כסאות נמוכים למתפללי בית הכנסת, שמיועדים לט' באב, הסיבה פשוטה: הלא בודאי מהרה יבנה המקדש, ולמה לטרוח לקנות לזמן כה קצר...
 ערב תשעה באב עצמו, מחשיכין את כל התאורה של בית הכנסת ומלבד אורות בודדים פה ושם הכל נראה חשוך ממש, בשנים קודמות היה הדבר כה בולט, עד שזקני בית הכנסת נתקשו בקריאת המגילה והקינות בליל תשעה באב, והיו מביאים עמם נרות קטנים והציתו בהם אש, כדי להאיר על הסידור הקטן שבידם.
 עד שקם אחד מחשובי המתפללים, והדפיס חוברת מיוחדת של ערבית עם קינות ליל תשעה באב באותיות מאירות עיניים לרווחת כל המתפללים, וגם רבינו שליט"א עצמו משתמש בזה בליל החורבן.
 תפילות תשעה באב ואמירת הקינות: שתיקה בולטת בין המתפללים. הכל אבלים. תפילת שחרית כוונתיקין אורכת כשלוש שעות, במהלכה קוראים בתורה ואומרים את כל סדר הקינות בלי שום דילוג, ולאחריה קריאת מגילת איכה מתוך הקלף. כשמסיימת התפילה צועדים בשתיקה לעבר 'בית החיים' בזכרון מאיר.
 "דבק לשון יוגק אל חכו בצמא עוללים שאָלו לַחַם פֶּרֶשׁ אֵין לָהֶם" מתייפח בבכי הבעל קורא הוותיק הרה"ג רבי משה בויאר שליט"א. לכל פסוק הוא מתאים ברגש את הניגון המיוחד. וכשהוא מסיים "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבֶּה חֵדֶשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם" נשמע בקולו מעט רוגע, זיק של תקוה שהנה בקרוב ממש, יחדש הקב"ה ימינו כקדם (יש"כ לרב י. מן ה"ו ממתפללי בית הכנסת בעבר, שמסר לנו את הדברים).

כל הזכויות שמורות

בתמונה:

מראה היכל בית מדרשו של רבינו 'לדרמן' בעת אמירת הקינות. ניתן להבחין בבירור כי מספר אנשים עומדים, ומאות המתפללים לא נראים בתמונה. הסיבה פשוטה: הם יושבים על הקרקע או על גבי כסאות נמוכים כאבלים, מקוננים להשי"ת שיביא את הגואל בב"א.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310